

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Vejnara a soudkyň JUDr. Lucie Bičákové a JUDr. PhDr. Aleny Novotné, Ph. D. ve věci

žalobce: **J.N.**, narozený xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Kubíčkem
sídlem Vodičkova 710/31, 110 00 Praha 1

proti žalovanému: **L.N.**, narozený xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem Mgr. Kamilem Žylkou
sídlem Opletalova 1535/4, 110 00 Praha 1

o určení vlastnictví,
o odvolání žalovaného proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 30. ledna 2024,
č. j. 22 C 95/2023-80,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se potvrzuje.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady odvolacího řízení ve výši 8 228 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Petra Kubíčka.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně určil, že vlastníkem spoluvlastnického podílu o velikosti id. 1/4 na nemovitých věcech pozemku parc. č. xxx, zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je stavba s č. p. xxx, rodinný dům na adrese xxx (dále jen „dům 1“), pozemku parc. č. xxx, zastavěná

Shodu s prvopisem potvrzuje J.H.

(K.ř. č. 1 – rozsudek)

plocha a nádvoří, jehož součástí je stavba s č. p. xxx, rodinný dům na adrese xxx xxx (dále jen „dům 2“) a pozemku parc. č. xxx, ostatní plocha, to vše zapsáno na LV č. xxx pro k. ú. xxx, obec Praha, vedeno Katastrálním úřadem pro hlavní město Prahu, Katastrální pracoviště Praha (dále společně jen „nemovitosti“), je žalobce (výrok I) a uložil žalovanému povinnost nahradit žalobci náklady řízení ve výši 42 026 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobce (výrok II).

2. Takto soud I. stupně rozhodl o žalobě, již se žalobce domáhal vydání rozhodnutí, kterým by soud určil, že je vlastníkem výše uvedených nemovitostí. Svou žalobu odůvodnil tím, že žalovaný nabyt spoluvlastnický podíl na nemovitostech o velikosti id. $\frac{1}{2}$ na základě darovací smlouvy uzavřené dne 2. 9. 2021 mezi žalovaným a jeho sestrou P.V. na straně obdarovaných, a jejich rodiči, žalobcem a jeho manželkou L.N. na straně dárců (dále jen „darovací smlouva“), kterou bylo mimo jiné zřízeno věcné břemeno ve prospěch dárců, a to služebnost spočívající v právu bezplatného doživotního užívání nemovitostí a zákazu jejich zcizení a zatížení. Po smrti manželky se žalobce rozhodl využít svého práva z věcného břemene a přestěhoval se do domu 1 k žalovanému. Žalovaný si toto nepřál, užívání domu 1 žalobci znepříjemňoval a následně mu užívání domu 1 s garáží zcela znemožnil. Žalovaný s žalobcem a jeho rodinou zachází nedůstojně a nemorálně a dopouští se vůči nim verbálních útoků. Žalobce je chováním žalovaného velmi zasažen a je přesvědčen, že byly naplněny důvody pro odvolání daru pro nevďek.
3. Soud I. stupně vyšel ze zjištění popsanych v bodech 4 až 20 napadeného rozsudku. Odvolací soud z těchto zjištění též vychází a pro stručnost na ně odkazuje.
4. Po právní stránce soud I. stupně věc posoudil dle § 2072, § 2073 a § 2075 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“). Tato ustanovení ve svém rozhodnutí citoval.
5. Soud I. stupně nejprve konstatoval, že žalobce osvědčil svůj naléhavý právní zájem na podané žalobě v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu. Dále soud zkoumal, zda došlo k naplnění podmínek pro možnost odvolání daru pro nevďek dle § 2072 o. z., přičemž došel k závěru, že chování žalovaného poté, co se žalobce přestěhoval do domu 1, bylo neadekvátní běžným vztahům v rodině, neboť bylo prokázáno, že žalovaný žalobci jeho pobyt v domě ztěžoval a ve výsledku sám rozhodoval o tom, zda ho z domu a do domu pustí. Žalovaný úmyslně vyměnil zámky v domě 1 a tím zamezil žalobci přístup do bytu, v němž bydlel, v důsledku čehož byl žalobce nucen žádat žalovaného, aby ho pustil ven, a opakovaně klepat na dveře a čekat, až mu žalovaný otevře. Žalobce získal klíče a přístup do domu 1 až po vyhovění návrhu na předběžné opatření. K tomu soud I. stupně odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2008, sp. zn. 33 Odo 98/2006. Rovněž soud I. stupně shledal splněnou i časovou podmínku, neboť k výměně zámků ze strany žalovaného a ke vzájemným konfliktům docházelo v průběhu ledna a února 2023, a žalobce přistoupil k odvolání daru podáním žaloby dne 13. 3. 2023. Účinky jednostranného hmotněprávního jednání žalobce (odstoupení od darovací smlouvy) soud I. stupně vyhodnotil okamžikem doručení žaloby žalovanému jakožto obdarovanému. Soud I. stupně nepřisvědčil tvrzení žalovaného, že výměna zámků byla bezpečnostním krokem, výpovědi žalovaného a jeho partnerky pak zhodnotil jako nepřesvědčivé a vnitřně rozporné. Dále zdůraznil, že bylo zjištěno, že žalobce s žalovaným měli dlouhodobě komplikovaný vztah, který smířovala za svého života matka žalovaného. Soud I. stupně tedy uzavřel, že k odvolání daru by proto samy o sobě nepostačovaly konflikty vyvolané generačními neshodami, případně odlišným životním stylem, nicméně v průběhu řízení nebyly zjištěny žádné výrazně narušené rodinné vztahy a v jejich kontextu jednání žalovaného představuje určitý exces. Žalobce jednání žalovaného subjektivně těžce nese a nebyl schopen mu ho prominout. Soud I. stupně tedy uzavřel, že žaloba je důvodná a v plném rozsahu jí vyhověl. O nákladech řízení rozhodl dle § 142 odst. 1 o. s. ř.
6. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný do všech výroků včasné a přípustné odvolání.

7. Žalovaný namítal, že soud I. stupně učinil nesprávná skutková zjištění a nesprávné právní posouzení a řízení je postiženo jinou vadou, která mohlo mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Podle žalovaného byly v řízení provedeny nezákonné důkazy, aniž by bylo soudem I. stupně odůvodněno, proč jsou tyto důkazy přípustné, a to konkrétně zvukové a obrazové záznamy ze dne 5. 2. 2023, 6. 2. 2023, 26. 2. 2023, 4. 3. 2023, 27. 4. 2023 a 28. 4. 2023. K tomu odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 14. 8. 2018, sp. zn. 21 Cdo 1267/2018. Žalovaný má za to, že nebyly splněny podmínky pro provedení těchto důkazů, jejich naplnění žalobce netvrdil a tyto důkazy neměly být v řízení připuštěny. Dále žalovaný namítal, že v řízení bylo prokázáno, že konflikty byly oboustranné a k narušení vztahu se žalobcem nedošlo pouze vinou žalovaného. Soud I. stupně k tomuto nepřihlédl, ačkoliv to vyplynulo z výpovědi svědků, a dále při svém rozhodování vycházel z toho, že měly být vyměněny klíče u domu 1. Žalovaný toto nikdy nepopíral, nicméně soud nepřihlédl k tvrzení žalovaného, že byly klíče vyměněny z důvodu bezpečnosti a také z toho důvodu, že A.N. se ztratily klíče, které byly umístěny v zámku v domě, a žalovaný má důvod se domnívat, že klíče vzal právě žalobce. Tato událost rovněž prokazuje skutečnost, že spory byly oboustranné. Žalovaný měl za to, že ani úmysl ani hrubá nedbalost nebyly v řízení prokázány. Žalovaný nečinil nic s úmyslem svému otci ublížit a vyloučil, že by tak rovněž činil z hrubé nedbalosti. K tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 2019, sp. zn. 33 Cdo 1794/2018 a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 8. 2017, sp. zn. 33 Cdo 2838/2017. Žalovaný dále namítal, že v potaz měla být vzata i hodnota samotného daru. Pokud je hodnota daru větší a zásah do majetkové sféry obdarovaného v případě odvolání daru je větší, tak by i (tvrzené) porušení dobrých mravů mělo být závažnější než v případě darů menší hodnoty. Žalovaný rovněž neobdržel výzvu k vrácení daru. Soud se také měl zabývat otázkou, zda může žalobce odvolat dar pro nevděk, když nemovitosti byly darovány ze společného jmění manželů. Žalovaný má za to, že s touto skutečností se soud prvního stupně nevypořádal. Závěrem žalovaný navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že se žaloba v celém rozsahu zamítá, a přiznal mu náhradu nákladů řízení.
8. Žalobce se k odvolání vyjádřil tak, že plně souhlasí s rozsudkem a závěry soudu I. stupně a odvolání žalovaného považuje za zcela nedůvodné. Tvrzení žalovaného v odvolání jsou pouze účelová a obstrukční, což je zjevné i z té skutečnosti, že žalovaný nepřináší žádnou novou argumentaci a nenavrhuje žádné nové důkazy. Žalobce je přesvědčen, že důkazy videozáznamy byly provedeny soudem I. stupně správně a v souladu se zákonem. Žalovaný navíc, jak vyplývá i z protokolu k jednání ze dne 4. 1. 2024, provedení videozáznamů nijak nerozporoval a k provedeným důkazům se vyjadřoval sám nebo prostřednictvím svého právního zástupce. Z uvedených důvodů žalobce navrhl napadený rozsudek jako věcně správný potvrdit.
9. Odvolací soud podle § 212 a § 212a o. s. ř. přezkoumal rozsudek soudu I. stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, a odvolání žalovaného neshledal důvodným.
10. Žalovaný uplatnil odvolací důvody podle § 205 odst. 2, písm. c), e) a g) o. s. ř. Soudu I. stupně vytkl, že řízení je postiženo jinou vadou, která mohlo mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, nesprávné hodnocení důkazů a nesprávné právní posouzení věci.
11. Soud I. stupně provedl podrobné dokazování, které učinil z listinných důkazů, dále vyslechl navržené svědky a provedl důkaz videozáznamy ze dnů 5. 2. 2023, 6. 2. 2023, 26. 2. 2023, 4. 3. 2023, 27. 4. 2023 a 28. 4. 2023. Současně zamítl návrh na provedení důkazu videozáznamem ze dne 14. 11. 2023, což v rozsudku blíže odůvodnil (bod 20 napadeného rozsudku).
12. Soud I. stupně provedl všechny důkazy řádně postupem podle § 122 a násl. o. s. ř. K námitce žalovaného, že je řízení zatíženo vadou, neboť soud tyto videozáznamy vůbec jako důkaz neměl připustit, lze odkázat na ustálenou judikaturu k pořizování skrytých nahrávek soukromou osobou a jejich využití, např. na nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 12. 2014, sp. zn. II. ÚS 1774/14, podle kterého: „*Použitelnost záznamu rozhovoru pořizovaného soukromou osobou bez vědomí nahrávané osoby jako*

důkazu v příslušném řízení je závislá na poměrování chráněných práv a zájmů, které se v této soukromé sféře střetávají. Zásah do práva na soukromí osoby, jejíž mluvený projev je zaznamenán, je ospravedlnitelný zájmem na ochraně slabší strany právního vztahu, jíž brozí závažná újma (včetně např. ztráty zaměstnání). Opatření jediného nebo klíčového důkazu touto cestou je analogické k jednání za podmínek krajní nouze či dovolené svépomoci.“ Pokud pak žalobce pořídil záznamy z důvodu prokázání svých tvrzení, přičemž tyto záznamy navíc použil pouze v rámci tohoto soudního řízení, nelze pořízení těchto záznamů shledat jako nepřipustné a soud I. stupně jejich provedením nijak nepochybil. O jejich přípustnosti navíc nemusel ani rozhodovat, neboť jak vyplývá z protokolu z jednání, žalovaný jejich provedení nijak nerozporoval a nepřipustnost netvrdil, zatímco u videozáznamu ze dne 14. 11. 2023 tak učinil. Je proto zřejmé, že ostatní důkazní prostředky za nepřipustné nepovažoval.

13. Ohledně samotných skutkových zjištění pak soud I. stupně veškeré provedené důkazy řádně zhodnotil podle zásad uvedených v § 132 o. s. ř., tedy každý důkaz jednotlivě a všechny ve vzájemných souvislostech s přihlédnutím ke všemu, co vyšlo za řízení najevo. Skutková zjištění mají v provedených důkazech oporu; soud I. stupně přesvědčivě vysvětlil, které skutečnosti vzal za prokázané a které nikoli, tedy učinil správná skutková zjištění a na základě provedených důkazů dospěl ke správnému skutkovému závěru.
14. Odvolací soud je oprávněn zasáhnout do hodnocení důkazů soudem I. stupně pouze tehdy, jestliže hodnocení důkazů soudem I. stupně neodpovídá postupu vyplývajícímu z § 132 o. s. ř. Domnívá-li se odvolací soud, že by provedené důkazy měly být hodnoceny odlišně, než se stalo za řízení před soudem I. stupně, je povinen je zopakovat, a to včetně tzv. pominutých důkazů, které soud I. stupně sice provedl, ale nehodnotil je, ač tak měl učinit. Odvolací soud zde může dokazování i doplnit o důkazy, které dosud nebyly provedeny, ledaže by se jednalo o doplnění dokazování příliš rozsáhlé. V případě, že odůvodnění rozhodnutí soudu I. stupně navíc neodpovídá požadavkům uvedeným v § 157 odst. 2 o. s. ř., neboť neobsahuje všechny informace, které by z hlediska § 132 o. s. ř. mělo obsahovat, není zopakování důkazů provedených soudem I. stupně ani doplnění dokazování možné a odvolací soud je povinen vždy rozhodnutí soudu I. stupně zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení. Jestliže však hodnocení důkazů soudem I. stupně respektuje zásady vyplývající z § 132 o. s. ř., byl by za této situace v rozporu se zákonem takový postup odvolacího soudu, který by rozhodnutí soudu prvního stupně zrušil a uložil by mu, aby se v dalším řízení zabýval možným jiným hodnocením těchto důkazů (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2017, sp. zn. 21 Cdo 1472/2017).
15. Jak je uvedeno výše, soud I. stupně se v odůvodnění svého rozhodnutí vypořádal se všemi provedenými důkazy. Všichni svědci, kteří byli v řízení vyslechnuti, vypověděli o komplikovaném vztahu mezi žalobcem a žalovaným. V průběhu řízení pak jasně vyplynulo, že se nejedná jenom o běžné konflikty vyvolané generačními neshodami, případně odlišným životním stylem, jak se snaží poukázat žalovaný, ale že se ze strany žalovaného jednalo o významné excesy, které žalobce těžce nese. Odvolací soud považuje za významné zmínit další aspekt věci, který nebyl dosud výslovně zmíněn, a to uplatnění principu proporcionality, který se uplatní při kolizi dvou nebo více konkurujících si subjektivních práv. Na straně žalobce je to právo dárce odvolat dar podle § 2072 o. z. a na straně žalovaného právo vlastnit majetek z pohledu čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Chování obdarovaného spočívající v nevděku musí proto nabýt takové intenzity, aby právo dárce netrpět takový nevděk bylo porovnatelné se zájmem obdarovaného na zachování principu právní jistoty nedotknutelnosti vlastnictví. Jak však správně zhodnotil soud I. stupně, pokud žalovaný cíleně znepřístupnil žalobci přístup do jeho obydlí, a to takovým způsobem, že byl žalobce nucen domáhat se nápravy soudní cestou, jedná se u žalovaného o chování, které je bezesporu v rozporu s dobrými mravy, a to zejména mezi rodinnými příslušníky.
16. Ač žalovaný dále namítá, že výzva k vrácení daru je jednostranným adresovaným právním jednáním, a k tomu, aby takové právní jednání bylo perfektní, se vyžaduje doručení jeho adresátovi,

příčemž žalovaný takovou výzvu nikdy neobdržel, i s tímto se soud I. stupně vypořádal již v odůvodnění napadeného rozhodnutí, přičemž správně uzavřel, že dle ustálené judikatury postačuje, je-li úkon směřující k odvolání daru ve smyslu § 2072 odst. 1 o. z. obsažen přímo v žalobě, a to včetně podrobného vylicení důvodů, které žalobce k odvolání vedly (viz soudem I. stupně citovaný rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. 12. 2002, sp. zn. 22 Cdo 1620/2001).

17. Nemůže obstát ani námitka žalovaného týkající se možnosti odvolání daru, pokud byl darován ze společného jmění manželů, neboť i s touto námitkou se soud I. stupně vypořádal v bodu 33 napadeného rozhodnutí s tím, že žalobce se ani nedomáhal vrácení daru nad rámec svého podílu, který by mu případně připadl v rámci vypořádání společného jmění manželů, přičemž takovéto uspořádání vztahů se jeví jako spravedlivé.
18. Odvolací důvody podle § 205 odst. 2, písm. c), g) ani e) o. s. ř. tak naplněny nejsou, neboť jak vyplývá z výše uvedeného, soud I. stupně všechny navržené důkazy provedl řádně a učinil správná skutková zjištění a zjištěný skutkový stav správně posoudil i po stránce právní.
19. Odvolací soud tak z výše uvedených důvodů rozsudek soudu I. stupně potvrdil podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný včetně věcně správného nákladového výroku II, který je v souladu s § 142 odst. 1 o. s. ř.
20. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 za použití § 224 odst. 1 o. s. ř., když žalobce byl i v tomto řízení úspěšný, a má tak právo na náhradu nákladů řízení v podobě nákladů právního zastoupení. Náklady právního zastoupení žalobce sestávají ze 2 úkonů právní služby po 3 100 Kč podle § 9 odst. 4, písm. b), § 6 odst. 1, § 7 a § 11 odst. 1, písm. g) a k) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „a. t.“), náhrady za 2 režijní paušály po 300 Kč podle § 13 odst. 3 a. t. a náhrady za DPH ve výši 21% podle § 137 odst. 1 a 3, písm. a) o. s. ř. Celková výše nákladů odvolacího řízení činí 8 228 Kč a odvolací soud uložil žalovanému zaplatit tuto náhradu nákladů řízení v obecné pariční lhůtě (§ 160 odst. 1 o. s. ř.) na zákonné platební místo (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat za podmínek stanovených v § 237 o. s. ř. dovolání do 2 měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soud ČR prostřednictvím soudu I. stupně.

Praha 23. května 2024

JUDr. Tomáš Vejnar v. r.
předseda senátu